

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 9. december 2008 (17.12)
(OR. en)**

11990/08

**Medinstitucionalna zadeva:
2008/0246 (COD)**

**MAR 109
TRANS 466
CODEC 995**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	8. december 2008
Prejemnik:	generalni sekretar/visoki predstavnik Javier SOLANA
Zadeva:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovni potih ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov

Delegacije prejmejo priloženi dokument Komisije COM(2008) 816 konč.

Priloga: COM(2008) 816 konč.

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 4.12.2008
COM(2008) 816 konč.

2008/0246 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov

{SEC(2008) 2950}

{SEC(2008) 2951}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Razlogi in cilji

Proces odpiranja trga za prevoz potnikov po morju se je začel leta 1986 in se je okrepil leta 1992 z odprtjem trgov pomorskega prometa med državami članicami. Vendar odprtje trga ne bo dokončno, dokler potrošnikom, in ne samo podjetjem, ne bodo zagotovljene največje koristi. Učinkovite pravice potrošnikov so bistvene za zagotavljanje, da se potrošnikom z liberalizacijo omogoči prava izbira, in za samozavest, da zamenjajo način prevoza, če to želijo.

V beli knjigi „Evropska prometna politika za leto 2010: čas odločitve“¹ je Evropska komisija predvidela določitev pravic potnikov v vseh načinih prevoza, s čimer so uporabniki postavljeni v središče prometne politike. Potreba po ukrepanju na tem področju je bila dodatno poudarjena v Sporočilu z dne 16. februarja 2005² o krepitvi pravic potnikov znotraj Evropske unije, v katerem je Komisija predstavila politični pristop za razširitev ukrepov za varstvo potnikov na vse načine prevoza. V navedenem sporočilu je Komisija že opredelila pravice, ki jih je treba okrepiti z ukrepanjem na ravni Skupnosti, ne glede na način prevoza.

Potniki potrebujejo skupen sklop načel, ki se uporabljajo za vse načine prevoza, da se bodo bolje zavedali svojih pravic, če se na njihovem potovanju pojavijo težave, ne glede na način prevoza.

V zvezi s pomorskim prometom je Evropska komisija opredelila naslednje pravice, ki jih je treba okrepiti: 1) posebne ukrepe v korist oseb z omejeno mobilnostjo; 2) avtomatične in takojšnje rešitve v primeru prekinitve potovanja (velike zamude, odpovedi ali zavrnitev prevoza); 3) obveznosti v zvezi z obveščanjem ter 4) obravnava pritožb in pritožbena sredstva.

Komisija je že pripravila predlog Uredbe o odgovornosti prevoznikov potnikov po morju in celinskih plovnih poteh v primeru nesreč³.

1.2. Pomorski promet

V Evropski uniji je od 27 držav članic 22 obalnih držav. Štiri od teh 22 držav članic (Združeno kraljestvo, Irska, Malta in Ciper) so otoki, medtem ko ima osem drugih (Portugalska, Španija, Francija; Italija, Grčija, Danska, Švedska in Finska) arhipelage ali velike otoke z veliko prebivalci. Na arhipelagih ter v obrobni in najbolj oddaljenih regijah Evropske unije, v katerih je reden pomorski potniški promet bistven za njihovo vključevanje v socialno in gospodarsko strukturo Evropske unije, pogosto drugega načina prevoza ni.

V zadnjih tridesetih letih se je mobilnost v Evropi močno povečala. Potovanje je za milijone državljanov postalo realnost in mobilnost nujnost. Ta pojav je posledica veliko dejavnikov, vendar predvsem gospodarske rasti, znižanja cene prevoza in napredka „območja brez

¹ COM(2001) 370, 12.9.2001.

² COM(2005) 46.

³ Komisija je leta 2005 že predložila predlog Uredbe o odgovornosti v primeru smrti in poškodbe, ki ga zdaj obravnava Svet in Evropski parlament: predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o odgovornosti prevoznikov potnikov po morju in celinskih plovnih poteh v primeru nesreč COM(2005) 592.

notranjih meja⁴. Neposredna posledica takega razvoja je, da je leta 2006 skozi pristanišča Evropske unije potovalo 398 milijonov ljudi⁵.

Pomembnost pomorskega potniškega prometa se izraža tudi v številu vključenih prevoznikov. Na evropskem trgu za trajekte in ro-ro ladje je skoraj 300 prevoznikov, medtem ko ima Evropa približno 800 potniških pristanišč. Pomorski potniški promet je v Evropi enakomerno razporejen, tako da je v vsaki od treh obalnih območij Evropske unije (Baltsko morje, Severno morje in Sredozemsko morje) podobno število poti, po katerih vsako leto potuje več kot milijon potnikov.

1.3. Obravnavana vprašanja

Cilj tega predloga je določiti pravice potnikov v domačem in mednarodnem pomorskem prometu, vključno z invalidi ali osebami z omejeno mobilnostjo, da se povečata privlačnost pomorskega prometa in zaupanje vanj ter se dosežejo enaki konkurenčni pogoji med prevozniki iz različnih držav članic in med drugimi načini prevoza. Predlog vsebuje zlasti določbe o:

- dostopnosti, nediskriminaciji ter pomoči invalidom in osebami z omejeno mobilnostjo;
- obveznostih prevoznikov, če je potovanje prekinjeno v primeru odpovedi ali zamude;
- obveznosti obveščanja potnikov, ki potujejo po morju in celinskih plovnih poteh, o njihovih pravicah;
- obravnavanju pritožb;
- splošnih pravilih glede izvajanja.

2. PODROČJE UPORABE

Ta predlog zajema storitve domačega in mednarodnega komercialnega potniškega pomorskega prometa ter prometa po celinskih plovnih poteh. Cilj je določiti minimalna pravila o obveščanju vseh potnikov v pomorskem prometu pred potovanjem in po njem, tako da se obravnavajo vprašanja v zvezi s prekinitvijo potovanj, pravili, ki jih je treba spoštovati v primeru zamud, obravnavanjem pritožb in zagotavljanjem pomoči osebami z omejeno mobilnostjo. V zvezi z reševanjem sporov ta predlog Uredbe predvideva ustanovitev neodvisnih teles.

Obstoječi pravni okvir, ki ureja sektor pomorskega prometa, je razdeljen na naslednje kategorije: mednarodne konvencije, evropsko zakonodajo (in poznejše uresničevanje v nacionalnem pravu), nacionalno zakonodajo in prostovoljne sporazume.

Na splošno se veljavni mednarodna in evropska zakonodaja osredotočata predvsem na vprašanja o varnosti.

Glavno sklicevanje na kritične dogodke je v Direktivi o paketnih potovanjih⁶, čeprav ne izraža popolnoma usklajenega stališča: v primerih neenakega obravnavanja različnih potnikov, vpletenih v enake vrste dogodkov, lahko ti prejmejo različno stopnjo varstva.

⁴ Člen 2 Pogodbe o Evropski uniji.

⁵ Vir: Eurostat. Zaradi dvojnega štetja to predstavlja okoli 199 milijonov potnikov v pomorskem prometu.

Direktiva 2003/24, ki spreminja Direktivo 98/18/ES o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje, ki opravljajo notranje pomorske prevoze,⁷ vključuje posebne zahteve v zvezi z osebami z omejeno mobilnostjo, zlasti glede dostopa do ladje, znakov, sistemov za prenašanje sporočil in alarmov, ter dodatne zahteve, namenjene zagotavljanju mobilnosti na krovu ladje. Vprašanje dostopa do novih ladij za mednarodne storitve ureja priporočilo Mednarodne pomorske organizacije o načrtovanju in delovanju potniških ladij, tako da ustrezajo potrebam starejših in invalidov⁸.

Kar zadeva nacionalno zakonodajo, imajo tudi nekatere države članice EU posebne predpise glede pravic oseb z omejeno mobilnostjo v prometnem in zlasti pomorskem sektorju. Ta pravila večinoma izvaja javni organ in delno zajemajo dostop oseb z omejeno mobilnostjo do pomorskega prometa. Ni jasno, koliko ti predpisi osebami z omejeno mobilnostjo v praksi zagotavljajo pravico, da zahtevajo dostop do pomorskega prometa in po potrebi pomoč.

Kljub temu so druge storitve domačega in mednarodnega pomorskega prometa urejene na nacionalni ravni le za nekaj zadev, kot so nediskriminacija, pomoč, obveščanje in dostop do pristanišč. Zakoni držav članic ponujajo različne rešitve za potnike in različne stopnje varstva. Pomoč, zagotovljena invalidom, je v državah članicah zelo različna.

Ta predlog povečuje pravice potrošnikov s spodbujanjem preglednosti cen in nediskriminacije na področju tarif na podlagi narodnosti ali stalnega prebivališča. Prav tako določa splošno načelo glede prepovedi zavrnitve prevoza osebami z omejeno mobilnostjo. Ta kategorija potnikov pogosto ne more potovati z ladjo, ker ni dostopa do teh storitev in ker pomorska podjetja ne ponujajo potrebne pomoči. Prepovedana je vsaka diskriminacija na podlagi invalidnosti ali omejene mobilnosti v zvezi z rezervacijo potovanja ali vkrcanja na ladjo.

3. SKLADNOST Z DRUGIMI POLITIKAMI IN CILJI EU

Predlog Uredbe bo prispeval k doseganju ciljev Pogodbe z zagotavljanjem višje ravni varstva potrošnikov, bojem proti diskriminaciji in socialni izključenosti invalidov ter omogočanjem evropskim državljanom, da v celoti izkoristijo možnosti, ki jih ustvarja notranji trg.

Velika prednost, ki jo Amsterdamska pogodba daje varstvu potrošnikov, se kaže v določanju in nadaljnji krepitvi pravic potnikov. V svojem sporočilu „Strategija potrošniške politike EU 2007–2013 – Usposabljanje potrošnikov, izboljševanje blaginje potrošnikov, učinkovito varstvo potrošnikov“⁹ Komisija navaja, da je ena od prednostnih nalog postaviti potrošnike v središče drugih politik EU. Sporočilo navaja, da je bil dosežen napredek v zvezi z vključevanjem interesov potrošnikov, med drugim v zračnem prevozu. Cilj je, da se v prihodnosti gradi na teh dosežkih, da bo vključevanje interesov potrošnikov postalo bolj sistematično. Komisija zato pravice potrošnikov, razvite v letalskem sektorju, razširja na druge načine prevoza, zlasti v zvezi s potniki z omejeno mobilnostjo.

Predlog v zvezi s pravicami potnikov pri storitvah pomorskega prometa je v skladu s cilji boja proti socialni izključenosti, ker uvaja načelo nediskriminacije in pomoči za invalide. Predlog je tudi v skladu s členom 21 Listine o temeljnih pravicah, ki določa splošno načelo o prepovedi kakršne koli diskriminacije na podlagi spola, rase, barve kože, etnične ali socialne

⁶ Direktiva 90/314/EGS: predpisi o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih (UL L 158, 23.6.1990, str. 59).

⁷ Direktiva 2003/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. aprila 2003 o spremembi Direktive Sveta 98/18/ES o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje (UL L 123, 17.5.2003, str. 18).

⁸ IMO MSC/Okr. 735.

⁹ COM(2007) 99.

pripadnosti, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega prepričanja, pripadnosti narodni manjšini, gmotnega stanja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Prav tako je v skladu s členom 13 Pogodbe ES, ki Skupnosti omogoča boj proti diskriminaciji na področjih pristojnosti Skupnosti. Predlog je tudi v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, ki so jo podpisale vse države članice in Evropska skupnost.

Člen 12 Pogodbe ES določa, da je prepovedana kakršna koli diskriminacija glede na državljanstvo. Zato bodo tudi v pomorskem sektorju in brez poseganja v obveznosti javnih storitev, ki zahtevajo socialne tarife, splošni javnosti ponujeni pogodbeni pogoji in tarife, ki jih uporabljajo prevozniki ali drugi prodajalci vozovnic, brez kakršne koli diskriminacije na podlagi narodnosti ali stalnega prebivališča končne stranke ali sedeža prodajalca vozovnic v Skupnosti.

Razsežnost potrošniške politike EU je v središču naslednje faze notranjega trga, kot določa Sporočilo Komisije za spomladansko zasedanje Evropskega sveta o pregledu enotnega trga¹⁰. Enotni trg zagotavlja ugodnosti potrošnikom, tako da večja izbiro in nižja cene ter zagotavlja ustrezno varstvo.

V zvezi s tem se bo z določitvijo pravic potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovni poteh dopolnil dosežen napredek v prometnem sektorju v okviru evropskega enotnega trga. Ta predlog potnikom v pomorskem prometu zagotavlja večje varstvo, da lahko v celoti izkoristijo možnosti enotnega trga in da zaupajo v izkoriščanje teh možnosti.

4. POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI

4.1. Javno posvetovanje

Evropska komisija je leta 2006 začela javno posvetovanje o pravicah potnikov v pomorskem prometu, ki se je delno osredotočilo na varstvo pravic oseb z omejeno mobilnostjo med potovanjem po morju in celinskih plovni poteh. Rezultati tega posvetovanja so bili 6. decembra 2006 objavljeni na spletni strani Generalnega direktorata za energetiko in promet, pri čemer so bili dopolnjeni z ugotovitvami s srečanja, ki je 18. januarja 2007 potekalo med zainteresiranimi stranmi in službami Generalnega direktorata za energetiko in promet.

Udeleženci so se skoraj v celoti strinjali, da mora obstajati skupna najmanjša stopnja varstva pravic potnikov po Evropski uniji, ne glede na način prevoza ali na to, ali poteka potovanje v celoti v eni sami državi članici ali se prečkajo notranje ali zunanje meje. Poudarjeno je bilo, da so potniki v pomorskem prometu pogosto najbolj ranljivi člani družbe, ki nimajo veliko izkušenj z vlaganjem pritožb in zavzemanjem za svoje pravice ali nimajo sredstev za to.

Prejeti prispevki so pokazali jasno razdeljenost med pomorskimi prevozniki ter njihovimi združenji in zvezami na eni strani ter združenji potrošnikov na drugi, čeprav se vsi strinjajo, da so minimalni enaki pogoji nujni. Na splošno se prevoznikom zdi uredba na ravni Skupnosti le delno potrebna, medtem ko združenja potrošnikov pozivajo k večjim pravicam potnikov, pri čemer se jim to zdi še pomembnejše, kadar to zadeva pravice potnikov z omejeno mobilnostjo. Večina odgovorov, ki so jih prejeli od vlad držav članic, je podprla nadaljnjo krepitev varstva na tem področju prek posredovanja EU.

¹⁰ Enotni trg za državljane – Vmesno poročilo za spomladansko zasedanje Evropskega sveta leta 2007 v Bruslju, COM(2007) 60, 21.2.2007.

Glede oseb z omejeno mobilnostjo večina udeleženi, vključno z vsemi državami članicami in lokalnimi organi, ki so sodelovali pri posvetovanju, meni, da morajo pravice oseb z omejeno mobilnostjo ne glede na uporabljen način prevoza urejati štiri načela (nediskriminacija, dostop, pomoč in ustrezno obveščanje) ob upoštevanju posebnih značilnosti posameznega načina prevoza.

Vsi udeleženci posvetovanja se strinjajo tudi glede naslednjega: in sicer da dodatnih stroškov ukrepov za izboljšanje dostopnosti in pomoči za osebe z omejeno mobilnostjo ne smejo nositi samo ti.

Na srečanju med zainteresiranimi stranmi in službami Generalnega direktorata za energetiko in promet, ki je potekalo 18. januarja 2007, nihče od prisotnih, ko so bili jasno vprašani, ni oporekal potrebi po zakonski ureditvi in usklajevanju na ravni EU.

Kljub temu imajo različni udeleženci posvetovanja različna stališča glede obsega težave v zvezi z nekaterimi vprašanji, kot so obveščanje, dostopnost in izvajanje.

4.2. Zbiranje in uporaba izvedenskih mnenj

Komisija je oktobra 2006 prejela mnenje evropskega energetskega in prometnega foruma, v katerem je bila izražena podpora ukrepanju Skupnosti na področju pravic potnikov v pomorskem prometu.

Komisija je upoštevala tudi neodvisno študijo, ki jo je naročil Generalni direktorat za energetiko in promet leta 2005–2006, o analizi in oceni stopnje varstva pravic potnikov v sektorju pomorskega prometa EU. Ta študija je preučila pravice potnikov v primeru prekinitve in varstvo pravic oseb z omejeno mobilnostjo.

Končne ugotovitve splošne študije so bile, da varstvo potnikov ni popolnoma zadovoljivo med drugim zaradi pomanjkanja enotnosti v zvezi z obsegom in intenzivnostjo varstva pravic potnikov; odsotnosti okvira za takojšnje in vnaprej določene rešitve v primeru odpovedi in zamud; slabega obveščanja potnikov o njihovih pravicah v primeru kritičnega dogodka.

Poleg tega je bilo v zvezi z osebami z omejeno mobilnostjo ugotovljeno, da je varstvo njihovih pravic v državah članicah zelo različno in da je njihov položaj mogoče izboljšati; zlasti so izboljšave mogoče na področju dostopa do pristanišč in ladij, nediskriminacije in pomoči.

4.3. Ocena učinka

Ocena učinka, izvedena v skladu z oblikovanimi smernicami, je zajemala predvsem načela odškodnine in pomoči v primeru odpovedi in zamud, pravila dostopnosti, nediskriminacijo ter pomoč invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo, standarde kakovosti in obveznosti v zvezi z obveščanjem ter pravila za obravnavo pritožb in spremljanje skladnosti.

Ocenjene so bile štiri politične možnosti:

- običajno ravnanje: brez ukrepov na ravni EU in nadaljevanje z veljavnimi nacionalnimi zakonodajami;
- prostovoljni sporazumi (izmenjava najboljših praks), ki jih pripravijo in sprejmejo ladijski prevozniki za izboljšanje položaja oseb, ki potujejo po morju in celinskih plovni poteh;
- usklajevanje in izmenjava najboljših praks EU, ki ju je treba razviti za izboljšanje nacionalnih zakonodaj;
- zakonodajno ukrepanje Skupnosti (na primer z uredbo), s katerim bi se uvedle večje pravice oseb, ki potujejo s plovilom.

Povzetek rezultatov ocene učinka:

v zvezi z načelom nediskriminacije ter pomoči invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo je bila možnost 4: „zakonodajno ukrepanje Skupnosti za boljše pravice oseb, ki potujejo s plovilom,“ izbrana za najboljšo;

zdi se, da je glede pomoči in obveznosti v zvezi z obveščanjem v primeru prekinitve potovanja najučinkovitejša možnost „vzpostavitve popolnoma razvitega sistema“. Z večjim varstvom potnikov se bo izboljšala tudi ponudba storitev.

Poročilo o oceni učinka je skupaj s prilogami priloženo temu osnutku Uredbe.

5. PRAVNI VIDIKI

5.1. Pravna podlaga

Pravno podlago predloga določata člena 71 in 80 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, za katero se uporablja postopek soodločanja.

5.2. Izbira instrumenta

Glavni cilj predloga je zagotoviti ustrezno raven varstva potnikov v pomorskem prometu na splošno in zlasti potnikov z omejeno mobilnostjo. Pravila, ki jih določa ta predlog, se morajo uporabljati enotno in učinkovito po vsej Evropski uniji za zagotovitev ustrezne ravni varstva potnikov v pomorskem prometu in enakih pogojev za prevoznike. Kot so se evropski zakonodajalci strinjali, se koregulacija ali samoregulacija „ne bo uporabljala, kadar gre za temeljne pravice ali pomembne politične možnosti ali v razmerah, ko je treba predpise uporabljati enotno v vseh državah članicah“¹¹. Zdi se, da je uredba, ki se neposredno uporablja, najustreznejši instrument za zagotovitev usklajene uporabe pravil v vseh državah članicah. Skupnost je že izbrala uredbo kot najustreznejši pravni instrument za varstvo pravic potnikov v zračnem in železniškem prometu ter dosego uresničljivih in enakovrednih pravic potnikov v pomorskem prometu.

5.3. Načelo subsidiarnosti

Varstvo potnikov je težava na evropski ravni, ki zahteva rešitev na ravni Skupnosti. Liberalizacija trga in upoštevanje interesov potrošnikov, zlasti invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo, sta dva dopolnilna vidika notranjega trga. Cilj predloga je predvsem zagotoviti, da imajo potniki v pomorskem prometu po vsej Evropski uniji enake pravice in enako raven varstva. Glede na mednarodno razsežnost tega načina prevoza posamezna država članica ali skupina držav članic sama ne more zadovoljivo rešiti vprašanj, povezanih s storitvami prevoza potnikov; zato se poziva k ukrepanju Skupnosti.

5.4. Načelo sorazmernosti

Komisija se zaveda nevarnosti čezmernega zakonskega urejanja in se še naprej zavzema za poenostavitev regulativnega okolja, ki je bila izpostavljena na zasedanju Evropskega sveta v Lizboni.

Komisija je svoj predlog omejila na področja, na katerih so potrebna posebna pravila Skupnosti, medtem ko se izogiba vprašanjem, ki jih je bolje prepustiti ukrepom samoregulacije. Predlog se omejuje na področja, na katerih je potreba po ukrepanju Skupnosti jasna in splošno sprejeta. Zato je sorazmeren z iskanim ciljem in primeren okoliščinam, v

¹¹ Evropski parlament, Medinstitucionalni sporazum med Svetom in Komisijo o boljši zakonodaji (2003/C 321/01), točka 17.

katerih se uveljavlja. Brez uskladitve bi imeli potniki v najboljšem primeru različne pravice, v najslabšem primeru pa nobenega pravnega varstva. Poleg tega bi imeli težave s poznavanjem svojih pravic med potovanjem po Evropi in s tem z vztrajanjem pri njihovem spoštovanju.

5.5. Izvajanje

Potniki v pomorskem prometu na splošno ter invalidni potniki ali potniki z omejeno mobilnostjo so v slabem položaju, če pomorski prevozniki ne izpolnijo svojih obveznosti. Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov za tiste, ki trdijo, da so žrtve kršenja določb iz Konvencije ZN, ki ga izvaja država pogodbenica, predvideva možnost predložitve sporočila. Zato se bo z uvedbo dodatnih predpisov ES zagotovilo učinkovitejše enotno pravno varstvo po vsej EU.

Potrebno bo strogo izvajanje predlagane uredbe. Predlog Komisije zato vključuje člen, ki od držav članic zahteva, da uvedejo sankcije za kršitve in imenujejo organe, odgovorne za izvajanje Uredbe in obravnavanje pritožb potnikov. Te določbe so v skladu s pristopom, sprejetim v naslednjih zakonodajnih dokumentih: Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta o odškodnini in pomoči potnikom v primeru zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov; Uredbi o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu ter Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu.

5.6. Evropski gospodarski prostor in Švica

Predlog Uredbe je pomemben za Evropski gospodarski prostor in se mora zato razširiti nanj. Predlog je pomemben tudi za Švico.

6. DOLOČBE PREDLOGA

Poglavje I Splošne določbe

Člen 1 določa vsebino Uredbe.

Člen 2 določa področje uporabe Uredbe.

Člen 3 navaja opredelitve, ki se morajo uporabljati za namen te uredbe.

Člen 4 zadeva sklenitev pogodbe o prevozu, iz katere izhajajo pravice, vsebovane v tem predlogu, in uvaja nediskriminatorne pogodbene pogoje.

Člen 5 zadeva izključitev opustitve pravic, določenih s to uredbo.

Poglavje II Pravice invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo

Člen 6 vsebuje splošno načelo glede prepovedi zavrnitve prevoza osebam z omejeno mobilnostjo.

Člen 7 določa, da tako pravilo ne vpliva na nekatere izjeme in odstopanje predvsem zaradi zakonsko določenih varnostnih razlogov.

Člen 8 določa splošna pravila o dostopnosti za invalide in osebe z omejeno mobilnostjo.

Člen 9 uvaja pravico do pomoči invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo v pristaniščih ter določa organ, ki je odgovoren za pomoč v pristaniščih, in način, kako mora ta organ financirati tako pomoč. Temeljno načelo je, da se pomoč zagotavlja brez dodatnih stroškov za osebe z omejeno mobilnostjo.

Člen 10 določa pravico do pomoči, kadar ni pristanišč, ob upoštevanju člena 9.

Člen 11 prav tako uvaja temeljno načelo, da se osebam z omejeno mobilnostjo pomoč na ladjah zagotavlja brezplačno.

Člen 12 uvaja načela pomoči v pristaniščih, ki vključuje nastanitev živali vodnic in pravila o tranzitu. Da se osebam z omejeno mobilnostjo zagotovi kakovostna pomoč kadar koli, določa tudi časovno obveznost za osebe z omejeno mobilnostjo v primeru predhodne rezervacije.

Člen 13 obravnava posredovanje informacij tretji stranki. Da se osebam z omejeno mobilnostjo zagotovi kakovostna pomoč kadar koli, morajo biti prevozniki (ali pristaniški organi, če se ti odločijo, da jim pomoč oddajo v podizvajanje) obveščeni o njihovih posebnih potrebah pred potovanjem. Ta člen določa pravila za tako posredovanje informacij in roke, ki jih je treba spoštovati, da se prevoznikom naložijo obveznosti iz te uredbe.

Člen 14 obravnava standarde kakovosti za pomoč, ki jih morajo uvesti prevozniki.

Člen 15 določa zahteve za zagotavljanje ustreznega usposabljanja uslužbencev v zvezi z invalidnostjo.

Člen 16 določa pravico do odškodnine za izgubo ali poškodbo invalidskega vozička in druge opreme za gibanje za osebe z omejeno mobilnostjo pri oskrbi v pristaniščih ali na ladjah.

Poglavje III Obveznosti prevoznikov v primeru prekinitve potovanja

Člen 17 uvaja obveznost glede zagotavljanja informacij v primeru prekinitve potovanja.

Člen 18 uvaja pravico potnikov do pomoči v primeru zamude ali odpovedi storitve. Ta pomoč vključuje obroke, nastanitev in prevoz, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo.

Člen 19 ustvarja pravico potnikov do preusmeritve in povračila, kadar je zamuda daljša od določenega časovnega obdobja ali kadar so storitve odpovedane.

Člen 20 določa pravico do odškodnine v primeru prekinitve potovanja. Poleg tega ta člen določa rok za plačilo odškodnine in način plačila.

Člen 21 pomaga pri uveljavljanju dodatne odškodnine.

Člen 22 spodbuja prevoznike k sprejetju ureditev za izboljšanje pravic potnikov in kakovosti storitev.

Poglavje IV Informacije za potnike in obravnava pritožb

Člen 23 določa splošno pravico do informacij o potovanju za vse potnike.

Člen 24 od prevoznikov, dejanskih prevoznikov in upravnih organov pristanišč zahteva, da potnikom zagotovijo informacije o njihovih pravicah v skladu s to uredbo.

Člen 25 določa pravila v zvezi s postopkom za obravnavanje pritožb.

Poglavje V Izvajanje in nacionalni izvršni organi

Člen 26 določa pravila za izvajanje te uredbe in zlasti zahteva, da morajo države članice imenovati nacionalne izvršne organe, pri katerih se lahko potniki pritožijo glede domnevnih kršitev svojih pravic v skladu s to uredbo.

Člen 27 od izvršnih organov zahteva, da objavljajo letna poročila o svojih dejavnostih.

Člen 28 uvaja načelo sodelovanja med nacionalnimi izvršnimi organi.

Člen 29 zahteva, da morajo države članice sprejeti odvračilne kazni, če se pravice potnikov ne spoštujejo.

Poglavje VI Končne določbe

Člen 30 določa, da mora Komisija Svetu in Parlamentu predložiti poročilo o izvajanju te uredbe tri leta po začetku njene veljavnosti.

Člen 31 zadeva spremembo Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov.

Člen 32 določa, da začne Uredba veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije in bo veljavna eno leto od zadevnega datuma.

Priloga I uvaja pravico do povračila ali spremembe poti v primeru predhodne rezervacije, ki jo je opravil invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo, katere vkrcanje je bilo zavrnjeno zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti.

Priloga II določa obseg pomoči, ki se v pristaniščih ponudi invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo.

Priloga III določa obseg pomoči, ki se na ladjah ponudi invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo.

Priloga IV zadeva vsebino usposabljanja glede invalidnosti.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 71(1) in 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije¹²,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹³,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹⁴,

v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe¹⁵,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Dejavnost Skupnosti na področju pomorskega prometa mora biti med drugim usmerjena v zagotavljanje visoke ravni varstva potnikov, ki je primerljiva z drugimi načini prevoza. Poleg tega je treba v celoti upoštevati zahteve varstva potrošnikov na splošno.
- (2) Ker je potnik v pomorskem prometu šibkejša stranka v pogodbi o prevozu, je treba pravice potnikov varovati ne glede na njihovo narodnost in kraj stalnega prebivališča v Skupnosti.
- (3) Enotni trg storitev za potnike po morju in celinskih plovnih poteh mora zagotavljati ugodnosti vsem državljanom na splošno. Zato morajo imeti invalidi in osebe z omejeno mobilnostjo, ki je posledica invalidnosti, starosti ali drugih dejavnikov, možnost uporabe storitev komercialnega pomorskega potniškega prevoza, ki so primerljive z možnostmi drugih državljanov. Invalidi in osebe z omejeno mobilnostjo imajo enake pravice do prostega pretoka, svobodnega odločanja in nediskriminacije kot vsi drugi državljani.
- (4) Glede na člen 9 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov ter z namenom, da se invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo zagotovijo možnosti prevoza po morju in celinskih plovnih poteh, primerljive možnostim drugih državljanov, je treba določiti pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem. Te osebe je torej treba sprejeti in se jim ne sme zavrniti prevoza na podlagi invalidnosti ali omejene

¹² UL C [...], [...], str. [...].

¹³ UL C [...], [...], str. [...].

¹⁴ UL C [...], [...], str. [...].

¹⁵ UL C [...], [...], str. [...].

mobilnosti, razen v primerih upravičenih varnostnih razlogov, določenih z zakonom. Zagotoviti jim je treba pravico do pomoči v pristaniščih in pri vkrcanju/izkrcanju, če to ne poteka v pristanišču, ter na krovu potniških ladij. Za doseganje socialne vključenosti morajo zadevne osebe prejemati pomoč brezplačno. Prevozniki morajo določiti pravila o dostopnosti, po možnosti z uporabo evropskega sistema standardizacije.

- (5) Pri odločitvah glede načrta novih pristanišč in terminalov ter pri velikih prenovah morajo upravni organi pristanišč, ki jih bodo upravljali, upoštevati potrebe invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo, kadar je to potrebno. Podobno morajo take potrebe upoštevati prevozniki, kadar je to potrebno, pri odločitvah o načrtu novih in prenovljenih potniških ladij v skladu z Direktivo Sveta 98/18/ES z dne 17. marca 1998 o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje¹⁶.
- (6) Pomoč v pristaniščih, ki so na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba, mora med drugim omogočiti invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo gibanje od določene točke prihoda v pristanišče do potniške ladje ter od potniške ladje do določene točke odhoda iz pristanišča, vključno z vkrcanjem in izkrcanjem.
- (7) Pomoč mora biti financirana na takšen način, da se breme pravično porazdeli med vse potnike, ki uporabljajo prevoz, da bi se izognili odklanjanju prevoza invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo. Najučinkovitejši način financiranja je, da se stroški zaračunajo vsakemu potniku, ki uporablja prevoz, kar je vključeno v osnovno ceno vozovnice. Stroške je treba sprejeti in uporabiti v popolnoma pregledni obliki.
- (8) Pri organizaciji zagotavljanja pomoči invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo ter pri usposabljanju svojega osebja morajo prevozniki ravnati v skladu s priporočilom Mednarodne pomorske organizacije o načrtovanju in delovanju potniških ladij, tako da ustrezajo potrebam starejših in invalidov¹⁷.
- (9) Potnike je treba ustrezno obvestiti v primeru odpovedi ali zamude katere koli storitve. Ta informacija mora pomagati potnikom, da ustrezno ukrepajo ter da pridobijo informacije o nadomestnih povezavah, če je to potrebno.
- (10) Zmanjšati je treba nevšečnosti, ki jih imajo potniki zaradi odpovedi potovanj ali dolgih zamud. Zato je treba za potnike ustrezno poskrbeti, pri čemer jim je treba omogočiti odpoved vozovnice in povračilo zanjo ali jim pod zadovoljljivimi pogoji zagotoviti preusmeritev poti potovanja.
- (11) Prevozniki morajo zagotoviti plačilo odškodnine potnikom v primeru zamude ali odpovedi storitve na podlagi deleža cene vozovnice, razen v primeru izredne zamude ali odpovedi, ki je ne bi mogli preprečiti niti, če bi sprejeli vse razumne ukrepe.
- (12) Prevozniki morajo sodelovati, da bi sprejeli ureditve na nacionalni ali evropski ravni za izboljšanje varstva in pomoči, ki se zagotavlja potnikom v primeru prekinitve potovanja, zlasti ob dolgih zamudah.
- (13) Ta uredba ne vpliva na pravice potnikov iz Direktive Sveta 90/314/EGS o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih¹⁸. Ko se izlet odpove zaradi razlogov, ki niso povezani z odpovedjo storitev pomorskega prometa, se ta uredba ne uporablja.

¹⁶ UL L 144, 15.5.1998, str. 1.

¹⁷ Mednarodna pomorska organizacija – Odbor za pomorsko varnost, Okr. 735, 24. junij 1996 med sprejetjem te uredbe.

¹⁸ UL L 158, 23.6.1990, str. 59.

- (14) Potnike je treba v celoti obveščati o njihovih pravicah v skladu s to uredbo, da jih lahko učinkovito uveljavljajo. Pravice potnikov po morju in celinskih plovnih poteh morajo vključevati prejem informacij o storitvah pred in med potovanjem. Vse bistvene informacije, ki so zagotovljene potnikom po morju in celinskih plovnih poteh, je treba zagotoviti tudi v nadomestnih oblikah, ki so dostopne invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo.
- (15) Potnikom je treba omogočiti uveljavljanje njihovih pravic z ustreznim pritožbenim postopkom, ki ga izvajajo prevozniki, ali z vložitvijo pritožb pri organu ali organih, ki jih v ta namen imenuje zadevna država članica.
- (16) Pritožbe v zvezi s pomočjo v pristanišču ali pri vkrcanju/izkrcanju se morajo predložiti organu ali organom, ki jih država članica, v kateri se nahaja zadevno pristanišče, imenuje za izvajanje te uredbe. Pritožbe v zvezi s pomočjo prevoznika na morju se morajo predložiti organu ali organom, ki jih država članica, ki je prevozniku izdala dovoljenje za poslovanje, imenuje za izvajanje te uredbe. Organ, imenovan za izvajanje te uredbe, je pristojen za preiskovanje posameznih pritožb in pospešitev sodne poravnave sporov.
- (17) Države članice morajo nadzorovati in zagotavljati delovanje v skladu s to uredbo ter imenovati ustrezen organ, ki bo izvajal te naloge. Ta nadzor ne vpliva na pravice potnikov, da zahtevajo odškodnino na sodišču v skladu z nacionalno zakonodajo.
- (18) Države članice morajo določiti kazni za kršitve te uredbe in zagotoviti njihovo izvajanje. Kazni, ki lahko vključujejo naročilo plačila odškodnine zadevni osebi, morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (19) Ker države članice ne morejo učinkovito doseči ciljev te uredbe, in sicer da se zagotovi visoka in enakovredna raven varstva in pomoči potnikom v državah članicah ter da gospodarski subjekti delujejo v skladu z usklajenimi pogoji na enotnem trgu, in ker se zaradi razlogov obsega ali učinkov ukrepa lažje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena, ta uredba ne presega tistega, kar je nujno potrebno za doseg te ciljev.
- (20) Izvajanje te uredbe mora temeljiti na Uredbi (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov („Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov“)¹⁹. To uredbo je zato treba ustrezno spremeniti.
- (21) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov²⁰ se mora dosledno izvajati, zato da se potnikom po morju in celinskih plovnih poteh zagotovi spoštovanje zasebnosti ter zagotovi, da se zahtevane informacije uporabijo le za izpolnjevanje obveznosti pomoči iz te uredbe ter se ne uporabljajo v škodo potnikov.
- (22) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah –

¹⁹ UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

²⁰ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila glede:

- (1) nediskriminacije med potniki v zvezi s pogoji prevoza, ki jih zagotavljajo prevozniki;
- (2) nediskriminacije ter obvezne pomoči invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo;
- (3) obveznosti prevoznikov do potnikov v primeru odpovedi ali zamude potovanja;
- (4) minimalnih informacij, ki jih je treba zagotoviti potnikom;
- (5) obravnavanja pritožb;
- (6) uveljavljanja pravic potnikov.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za komercialne storitve za potnike po morju in celinskih plovnih poteh, vključno s križarjenji, med pristanišči ali v pristaniščih ali kjer koli na mestu izkrcanja/vkrcanja, ki se nahaja na ozemlju države članice, za katero velja Pogodba.
2. Države članice lahko izvzamejo storitve, vključene v pogodbe za opravljanje storitev po javnem naročilu, če te pogodbe zagotavljajo raven pravic potnikov, ki je primerljiva z ravnjo iz te uredbe.

Člen 3

Opredelitve

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) „invalid“ ali „oseba z omejeno mobilnostjo“ pomeni katero koli osebo, katere mobilnost je pri uporabi prevoza zmanjšana zaradi telesne invalidnosti (čutilne ali gibalne, stalne ali začasne), duševne prizadetosti ali katerega koli drugega vzroka invalidnosti ali zaradi starosti ter katere položaj zahteva posebno pozornost in prilagajanje storitev, ki so na voljo vsem potnikom, njenim posebnim potrebam;
- (b) „odpoved“ pomeni neizvedbo predhodno načrtovane storitve, za katero je bila opravljena vsaj ena rezervacija;
- (c) „zamuda“ pomeni razliko med načrtovanim odhodom ali prihodom potnika v skladu z objavljenim voznim redom in dejanskim ali pričakovanim odhodom ali prihodom potnika;

- (d) „prevoznik“ pomeni osebo, ki je sklenila prevozno pogodbo ali je bila le-ta sklenjena v njenem imenu, ali dejanskega prevoznika ne glede na to, ali prevoz dejansko opravi ta oseba ali dejanski prevoznik, ki ni organizator potovanja;
- (e) „storitev komercialnega potniškega pomorskega prevoza“ pomeni storitev potniškega pomorskega prometa, ki jo opravi prevoznik z redno ali posebno vožnjo, ki se ponudi širši javnosti proti plačilu kot samostojna vožnja ali kot del paketnega potovanja;
- (f) „dejanski prevoznik“ pomeni osebo, ki ni prevoznik in je lahko organizator potovanja, ki dejansko opravi celoten prevoz ali del prevoza;
- (g) „pristanišče“ pomeni območje kopnega in vode, na katerem so opravljene izboljšave in oprema, ki predvsem omogočajo sprejem ladij, njihovo nakladanje in razkladanje, skladiščenje blaga, sprejem in dostavo tega blaga prek notranjega prometa ter vkrcanje in izkrcanje potnikov na potniških ladjah;
- (h) „mesto vkrcanja/izkrcanja“ pomeni območje kopnega in vode, ki ni pristanišče, s katerega se potniki običajno vkrajo in na katerega se izkrajo;
- (i) „ladja“ pomeni morsko ali rečno plovilo, razen plovila z zračno blazino;
- (j) „pogodba o prevozu“ pomeni pogodbo o prevozu med prevoznikom ali njegovim pooblaščenim prodajalcem vozovnic in potnikom o zagotovitvi ene ali več prevoznih storitev;
- (k) „vozovnica“ pomeni veljaven dokument, ki daje pravico do prevoza, ali drug enakovreden dokument, ki ni na papirju, vključno z dokumentom v elektronski obliki, ki ga izda ali potrdi prevoznik ali njegov pooblaščen prodajalec vozovnic;
- (l) „prodajalec vozovnic“ pomeni vsakega prodajalca storitev pomorskega prometa na drobno, ki sklepa pogodbe o prevozu in prodaja vozovnice v imenu prevoznika ali za svoj račun;
- (m) „organizator potovanja“ pomeni organizatorja ali prodajalca na drobno, ki ni prevoznik, v smislu člena 2(2) in (3) Direktive 90/314/EGS;
- (n) „rezervacija“ pomeni pooblastilo na papirju ali v elektronski obliki, ki daje pravico do prevoza na podlagi predhodno potrjenih osebnih ureditev prevoza;
- (o) „potniška ladja“ pomeni ladjo za prevoz več kot 12 potnikov;
- (p) „ro-ro potniška ladja“ pomeni ladjo za prevoz več kot 12 potnikov z ro-ro prostori za tovor ali prostori posebne kategorije, kot je opredeljeno v pravilu II-2/A/2 Mednarodne konvencije o varnosti človeškega življenja na morju iz leta 1974, kakor je bila spremenjena;
- (q) „pristaniški organ“ ali „upravni organ pristanišča“ pomeni organ, katerega cilj je, vključno v povezavi drugimi dejavnostmi ali brez njih, na podlagi nacionalne zakonodaje ali ureditve vodenje in upravljanje pristaniške infrastrukture ter usklajevanje in nadzor dejavnosti različnih izvajalcev v pristanišču ali sistemu pristanišč. Sestavljen je lahko iz več ločenih organov ali je pristojen za več kot eno pristanišče;
- (r) „križarjenje“ pomeni dejavnost potniške ladje skupaj z nastanitvijo in drugimi pripomočki, ki traja več kot en dan (čez noč) in ni redna ali načrtovana

potniška storitev med dvema ali več pristanišči, vendar se potniki običajno vrnejo na mesto vkrcanja.

Člen 4

Pogodba o prevozu in nediskriminatorni pogodbeni pogoji

1. Prevozniki potnikom zagotovijo dokaz o sklenitvi pogodbe o prevozu, tako da jim izdajo eno ali več vozovnic. Vozovnice se obravnavajo kot dokaz *prima facie* o sklenitvi pogodbe in s tem dajejo pravice iz te uredbe.
2. Brez poseganja v obveznosti javnih služb, ki zahtevajo socialne tarife, bodo splošni javnosti ponujeni pogodbeni pogoji in tarife, ki jih uporabljajo prevozniki ali prodajalci vozovnic, brez kakršne koli diskriminacije na podlagi narodnosti ali stalnega prebivališča končne stranke ali sedeža prevoznika ali prodajalca vozovnic v Skupnosti.

Člen 5

Izključitev opustitve

1. Obveznosti v skladu s to uredbo se ne omejijo ali opustijo, med drugim s klavzulo o odstopanju ali omejevalno klavzulo v pogodbi o prevozu.
2. Prevozniki lahko ponudijo pogodbene pogoje, ki so za potnike ugodnejši kot pogoji iz te uredbe.

Poglavje II

Pravice invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo

Člen 6

Preprečevanje zavrnitve prevoza

1. Prodajalci vozovnic prevoznikov in organizatorji potovanj zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti ne zavrnejo:
 - (a) sprejetja rezervacije ali izdaje vozovnice za potovanje, za katero velja ta uredba;
 - (b) vkrcanja invalida ali osebe z omejeno mobilnostjo v pristanišču ali na mestu vkrcanja/izkrcanja, če ima ta oseba veljavno vozovnico ali rezervacijo.
2. Rezervacije in vozovnice se ponudijo invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo brez dodatnih stroškov.

Člen 7

Odstopanje in posebni pogoji

1. Ne glede na določbe člena 6 lahko prevozniki ali prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti zavrnejo sprejetje rezervacije, izdajo vozovnice ali vkrcanje invalida ali osebe z omejeno mobilnostjo:

- (a) da upoštevajo veljavne varnostne zahteve, ki jih določa mednarodna zakonodaja, zakonodaja Skupnosti ali nacionalna zakonodaja, ali da izpolnijo varnostne zahteve, ki jih določa organ, ki je izdal spričevalo zadevnemu prevozniku;
- (b) če struktura potniške ladje fizično onemogoča vkrcanje ali prevoz invalida ali osebe z omejeno mobilnostjo.

Prevozniki, prodajalci vozovnic ali organizatorji potovanj si, če zavrnejo sprejetje rezervacije zaradi razlogov iz točke (a) ali (b) prvega pododstavka, razumno prizadevajo, da zadevni osebi predlagajo sprejemljivo nadomestno rešitev.

Pri predhodni rezervaciji imata invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo, katere vkrcanje je bilo zavrnjeno zaradi invalidnosti ali omejene mobilnosti, in vsaka oseba, ki jo spremlja v skladu z odstavkom 2, pravico do povračila stroškov ali spremembe poti, kot je določeno v Prilogi I. Pravica do možnosti povratnega potovanja ali spremembe poti je pogojena z izpolnjevanjem vseh varnostnih zahtev.

- 2. Pod enakimi pogoji iz odstavka 1(a) lahko prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanja zahteva, da invalida ali osebo z omejeno mobilnostjo spremlja druga oseba, ki lahko tej osebi zagotovi potrebno pomoč, če je ta nujno potrebna.
- 3. Kadar prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanja uveljavlja odstopanje iz odstavka 1 ali 2, invalida ali osebo z omejeno mobilnostjo takoj obvesti o razlogih. Prevoznik, prodajalec vozovnic ali organizator potovanja na zahtevo invalida ali osebe z omejeno mobilnostjo o teh razlogih pisno obvesti v petih delovnih dneh od zahteve.

Člen 8

Dostopnost in informacije

- 1. Prevozniki ob dejavnem sodelovanju predstavnikov organizacij invalidov, oseb z omejeno mobilnostjo ter izvršnih organov iz člena 26 določijo pravila o nediskriminatornem dostopu, ki veljajo za prevoz invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo, ter tudi vse morebitne omejitve v zvezi s prevozom teh oseb ali z opremo za gibanje zaradi strukture potniške ladje, da se izpolnijo veljavne varnostne zahteve. Ta pravila vključujejo vse pogoje dostopa zadevnih pomorskih storitev, vključno z dostopnostjo ladij, ki se uporabljajo, in njihovih zmogljivosti na krovu.
- 2. Prevozniki ali prodajalci vozovnic javno objavijo pravila iz odstavka 1 vsaj takrat, ko se opravi rezervacija, na ustrezen način in v vseh jezikih, v katerih se običajno objavljajo informacije za vse potnike. Pri objavljanju teh informacij je treba posebno pozornost nameniti potrebam invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo.
- 3. Prevozniki na zahtevo objavijo mednarodno zakonodajo, zakonodajo Skupnosti ali nacionalno zakonodajo, ki določa varnostne zahteve, na katerih temeljijo pravila o nediskriminatornem dostopu.
- 4. Organizatorji potovanja objavijo pravila iz odstavka 1, ki veljajo za potovanja, vključena v potovalne pakete, počitniške pakete in izlete, ki jih organizirajo, prodajajo ali dajejo v prodajo.
- 5. Prevozniki, prodajalci njihovih vozovnic ali organizatorji potovanj zagotovijo, da so vse zadevne informacije o pogojih prevoza, informacije o potovanju ali informacije o

dostopnosti storitev na voljo v obliki, ki je ustrezna in dostopna za invalide in osebe z omejeno mobilnostjo, vključno z rezervacijami in informacijami prek spleta.

Člen 9

Pravica do pomoči v pristaniščih

1. Prevoznik je ob odhodu, prehodu ali prihodu v pristanišče odgovoren za zagotavljanje brezplačne pomoči invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo, kot je določeno v Prilogi II, na tak način, da lahko oseba vstopi na odhodno ladjo, za katero je kupila vozovnico, ali se izkrca z nje brez poseganja v predpise o dostopu iz člena 8(1).
2. Prevoznik lahko zagotovi pomoč sam ali z eno ali več strankami sklene pogodbo o zagotavljanju pomoči. Prevoznik lahko takšno pogodbo ali pogodbe sklene na lastno pobudo ali na zahtevo drugih, vključno na zahtevo pristaniškega organa, in ob upoštevanju obstoječih storitev v zadevnem pristanišču.
Kadar prevoznik sklene pogodbo o zagotavljanju pomoči z eno ali več strankami, je ta še vedno odgovoren za zagotavljanje pomoči in skladnosti s standardi kakovosti iz člena 14(1).
3. Prevozniki lahko na nediskriminatorni podlagi zaradi financiranja te pomoči v pristaniščih zaračunajo posebne takse vsem potnikom. Posebne takse morajo biti upravičene, povezane s stroški in pregledne.
4. Prevozniki v skladu s trenutno poslovno prakso ločujejo računovodske izkaze svojih dejavnosti, ki so povezane s pomočjo invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo, od računovodskih izkazov ostalih dejavnosti.
5. Prevozniki omogočijo izvršnemu organu ali organom, imenovanim v skladu s členom 26(1), vpogled v revidirani letni pregled zaračunanih zneskov in izdatkov, namenjenih za pomoč invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo.

Člen 10

Pravica do pomoči pri vkrcanju/izkrcanju

Kadar za namembni kraj ali del potovanja ni pristanišča, v skladu s členom 9 pomoč pri vkrcanju/izkrcanju organizira prevoznik.

Člen 11

Pravica do pomoči na ladjah

Prevozniki invalidom ali osebam z omejeno mobilnostjo, ki prihajajo v pristanišče, odhajajo iz njega ali prestopajo v pristanišču, za katero velja ta uredba, vsaj pomoč iz Priloge III zagotavljajo brezplačno.

Člen 12

Pogoji za zagotovitev pomoči

Prevozniki, upravni organi pristanišč, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj sodelujejo, da se zagotovi pomoč invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo v skladu s členi 9, 10 in 11 ter v skladu z naslednjimi točkami:

- (a) pomoč se zagotovi, če je prevoznik, prodajalec vozovnic ali organizator potovanj, pri katerem je bila vozovnica kupljena, obveščen o potrebah osebe po taki pomoči vsaj 48 ur, preden oseba potrebuje pomoč. Kadar vozovnica dovoljuje več potovanj, zadostuje eno obvestilo, če se zagotovijo ustrezne informacije o času naslednjih potovanj;
- (b) prevozniki, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj sprejmejo vse ukrepe, potrebne za sprejemanje obvestil o potrebi po pomoči, ki jih pošljejo invalidi ali osebe z omejeno mobilnostjo. Ta obveznost velja na vseh njihovih prodajnih točkah, vključno s prodajo po telefonu in prek interneta;
- (c) če oseba ne pošlje nobenega obvestila v skladu s točko (a), si prevozniki, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj čim bolj prizadevajo za zagotovitev pomoči tako, da se lahko invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo vkrca na ladjo, prestopi na ustrezno ladjo ali izkrca s prispelle ladje, za katero je kupila vozovnico;
- (d) brez poseganja v pristojnosti drugih organov v zvezi z območji zunaj prostorov pristanišča upravni organ pristanišča ali druga pooblaščenca oseba določi točke prihoda in odhoda v pristanišču, in sicer znotraj in/ali zunaj zgradb terminala, na katerih lahko invalidi ali osebe z omejeno mobilnostjo prijavijo svoj prihod in zaprosijo za pomoč; te točke morajo biti jasno označene in morajo v dostopni obliki nuditi osnovne podatke o pristanišču in zagotovljeni pomoči.
- (e) pomoč se zagotovi, če invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo pride na določeno mesto:
 - ob uri, ki jo določi prevoznik, pri čemer je lahko to največ 60 minut pred objavljeno uro odhoda, ali
 - če ura ni določena, najpozneje 30 minut pred objavljeno uro odhoda;
- (f) če invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo zahteva spremstvo živali vodnice, se zahtevi ugotovi, če je prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanj obveščen v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili, ki urejajo prevoz priznanih živali vodnic na potniških ladjah, če taka pravila obstajajo.

Člen 13

Posredovanje informacij tretji stranki

1. Kadar za zagotavljanje pomoči skrbi podpogodbenuk in prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanj prejme obvestilo o potrebi po pomoči vsaj 48 ur pred objavljeno uro odhoda na pot, to obvestilo posreduje podpogodbenuku tako, da ga ta prejme vsaj 36 ur pred objavljeno uro odhoda na pot.
2. Kadar za zagotavljanje pomoči skrbi podpogodbenuk in prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanj ne prejme obvestila o potrebi za pomoč vsaj 48 ur

pred objavljeno uro odhoda na pot, prevoznik ali prodajalec vozovnic ali organizator potovanja to obvestilo posreduje podpogodbeniku takoj, ko je to mogoče.

Člen 14

Standardi kakovosti za pomoč

1. Prevozniki določijo standarde kakovosti za pomoč iz prilog II in III ter sredstva, potrebna za njihovo izpolnjevanje, v sodelovanju z organizacijami, ki zastopajo invalidne potnike in potnike z omejeno mobilnostjo.
2. Pri določanju standardov kakovosti je treba v celoti upoštevati mednarodno priznane usmeritve in kodekse ravnanja v zvezi z omogočanjem lažjega prevoza invalidov ali oseb z omejeno mobilnostjo, zlasti priporočilo Mednarodne pomorske organizacije o načrtovanju in delovanju potniških ladij, tako da ustrezajo potrebam starejših in invalidov.
3. Prevozniki svoje standarde kakovosti objavijo.

Člen 15

Usposabljanje

Prevozniki:

- (a) zagotovijo, da imajo vsi njihovi uslužbenci, vključno s tistimi, zaposlenimi pri podpogodbeniku, ki ponujajo neposredno pomoč invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo, potrebno znanje za izpolnjevanje potreb oseb z različnimi oblikami invalidnosti ali omejitv mobilnosti;
- (b) zagotovijo usposabljanje za pomoč invalidom in glede ozaveščanja o invalidnosti, kot je opisano v Prilogi IV, za vse svoje uslužbence v pristanišču, ki delajo neposredno s potniki;
- (c) zagotovijo, da se ob zaposlitvi vsi novi uslužbenci udeležijo usposabljanja glede invalidnosti ter da se osebje udeležuje osvežitvenih tečajev, kadar je to primerno.

Člen 16

Odškodnina za invalidske vozičke in opremo za gibanje

1. Kadar se invalidski vozički ali druga oprema za gibanje ali njihovi deli izgubijo ali poškodujejo pri oskrbi v pristanišču ali na ladji pred potovanjem, med njim in po njem, potniku, ki je lastnik zadevne opreme, prevoznik ali upravni organ pristanišča, odvisno od tega, kdo je bil odgovoren za opremo med izgubo ali poškodbo, izplača odškodnino.

Kadar je to potrebno, si je treba čim bolj prizadevati za hitro zagotovitev nadomestne opreme.
2. Znesek odškodnine, ki se izplača na podlagi tega člena, ni omejen.

Poglavje III

Obveznosti prevoznikov v primeru prekinitve potovanja

Člen 17

Zagotavljanje informacij

1. V primeru zamude prevoznik ali upravni organ pristanišča, kadar je to primerno, obvesti potnike o predvideni uri odhoda in prihoda, takoj ko je ta informacija na voljo, vendar ne pozneje kot 30 minut po uri odhoda iz voznega reda ali eno uro pred uro prihoda iz voznega reda.
2. Če potniki zaradi zamude zamudijo povezavo, si prevoznik izvajalec ustrezno prizadeva, da prizadete potnike seznanj z nadomestnimi povezavami.

Člen 18

Pravica do pomoči

1. Kadar prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo zamuda storitve pomorskega potniškega prometa daljša od 60 minut glede na uro odhoda iz voznega reda, potniki dobijo brezplačne obroke in osvežilne pijače, primerne glede na čakalno dobo, če so na voljo na ladji ali v pristanišču ali jih je možno razumno nabaviti.
2. V primeru zamude, zaradi katere je potrebna nastanitev za eno ali več noči ali dodatna nastanitev poleg tiste, ki so jo potniki načrtovali, se potnikom poleg obrokov in osvežilne pijače iz odstavka 1 ponudita brezplačna nastanitev v hotelu ali drugje ter prevoz med pristaniščem in krajem nastanitve, kjer in kadar je to fizično mogoče.
3. Če pomorske storitve ni več mogoče nadaljevati, prevozniki čim prej organizirajo nadomestno prevozno storitev, kadar je to mogoče.
4. Prevoznik izvajalec pri uporabi odstavkov 1, 2 in 3 posebno pozornost nameni potrebam invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo ter morebitnim spremljevalcem.

Člen 19

Sprememba poti in povračilo

1. Kadar prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo zamuda storitve pomorskega potniškega prometa daljša od 120 minut glede na uro odhoda iz voznega reda, se potniku takoj:
 - (a) ponudi nadomestna prevozna storitev pod razumnimi pogoji ali se ga, če to ni izvedljivo, seznanj z ustreznimi nadomestnimi prevoznimi storitvami drugih prevoznikov;
 - (b) povrnejo stroški nakupa vozovnice, razen če potnik sprejme nadomestno prevozno storitev iz točke (a).

Plačilo stroškov iz točke (b) se izvede pod istimi pogoji kot plačilo nadomestila iz člena 20.

2. Pravica do povračila stroškov v skladu s tem členom ne velja za potnike na križarjenju, razen če take pravice izhajajo iz Direktive 90/314/EGS.

Člen 20

Nadomestilo cene vozovnice

1. Ne da bi izgubil pravico do prevoza, lahko potnik od prevoznika zahteva nadomestilo v primeru zamude pri prihodu zaradi odpovedi ali zamude pri odhodu. Najnižje nadomestilo je:
 - (a) 25 % cene vozovnice za zamude od 60 do 119 minut;
 - (b) 50 % cene vozovnice za zamude 120 minut ali več;
 - (c) 100 % cene vozovnice, če prevoznik ne zagotovi nadomestnih prevoznih storitev ali potnikov ne seznanj z ustreznimi nadomestnimi prevoznimi storitvami, kot je določeno v členu 19(a).
2. Pravica do nadomestila v skladu s tem členom ne velja za potnike na križarjenju, razen če take pravice izhajajo iz Direktive 90/314/EGS.
3. Nadomestilo se izplača v enem mesecu po vložitvi zahtevka za nadomestilo. Nadomestilo se lahko izplača v obliki bonov in/ali drugih storitev, če so pogoji prilagodljivi, zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja. Nadomestilo se na zahtevo potnika izplača v gotovini.
4. Ta člen se ne uporablja, kadar zamuda ali odpoved nastane zaradi izrednih okoliščin, ki preprečujejo izvajanje prevoznih storitev in ki se jim ni bilo mogoče izogniti, tudi če so bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi.

Člen 21

Nadaljnji zahtevki

Ta uredba potnikom na noben način ne onemogoča, da na nacionalnih sodiščih zahtevajo odškodnino za izgubo zaradi odpovedi ali zamude pri prevoznih storitvah.

Člen 22

Dodatni ukrepi v korist potnikom

Prevozniki sodelujejo z zainteresiranimi stranmi, strokovnimi združenji ter združenji strank, potnikov in invalidov, da se sprejmejo ureditve na nacionalni ali evropski ravni. Ti ukrepi morajo biti namenjeni izboljševanju oskrbe potnikov, zlasti v primeru daljših zamud in prekinitev ali odpovedi potovanja.

Poglavje IV

Informacije za potnike in obravnava pritožb

Člen 23

Pravica do informacij o potovanju

1. Upravni organi pristanišč in prevozniki potnikom med potovanjem zagotavljajo ustrezne informacije v najustreznejši obliki. Posebna pozornost se nameni potrebam invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo.

Člen 24

Informacije o pravicah potnikov

1. Prevozniki zagotovijo, da se potnikom najpozneje ob odhodu predložijo ustrezne in izčrpne informacije o njihovih pravicah iz te uredbe. Če informacije predloži prevoznik ali prevoznik izvajalec, drugemu teh informacij ni treba predložiti. Informacije se zagotovijo v najustreznejši obliki. Pri zagotavljanju teh informacij je treba posebno pozornost nameniti potrebam invalidov in oseb z omejeno mobilnostjo.
2. Prevozniki in upravni organi pristanišč zagotovijo, da so informacije o pravicah potnikov iz te uredbe javno na voljo na ladjah in v pristaniščih. Te informacije vključujejo kontaktne podatke izvršnega organa, ki ga imenuje država članica v skladu s členom 26(1).

Člen 25

Pritožbe

1. Prevozniki uvedejo mehanizem za obravnavo pritožb v zvezi s pravicami in obveznostmi iz te uredbe.
2. Potniki lahko prevozniku predložijo pritožbo v enem mesecu od dne, ko je bila storitev opravljena ali ko bi storitev morala biti opravljena. V 20 delovnih dneh naslovnik pritožbe predloži svoje obrazloženo mnenje ali v utemeljenih primerih potnika obvesti, kdaj lahko pričakuje odgovor. Čas, ki je potreben za odgovor, ne sme presegati dveh mesecev od prejema pritožbe.
3. Če se v roku iz odstavka 2 ne prejme noben odgovor, se šteje, da je bila pritožba odobrena.

Poglavje V

Izvajanje in nacionalni izvršni organi

Člen 26

Nacionalni izvršni organi

1. Vsaka država članica imenuje organ ali organe, odgovorne za izvajanje te uredbe. Vsak organ sprejme ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev, da se pravice potnikov spoštujejo, vključno s skladnostjo s pravili glede dostopnosti iz člena 8. Vsak organ je glede svoje organizacije, odločitev o financiranju, pravne strukture in sprejemanja odločitev neodvisen od prevoznikov.
2. Države članice obvestijo Komisijo glede organa ali organov, imenovanih v skladu s tem členom, ter o njihovi odgovornosti.
3. Vsak potnik se lahko glede domnevne kršitve te uredbe pritoži pri ustreznem organu, imenovanem na podlagi odstavka 1, ali vsakem drugem pristojnem organu, ki ga je določila država članica.
4. Države članice, ki so se odločile, da izvzamejo nekatere storitve v skladu s členom 2(2), zagotovijo primerljiv mehanizem za izvajanje pravic potnika.

Člen 27

Poročilo o izvajanju

1. Izvršni organi, imenovani v skladu s členom 26, vsako leto 1. junija objavijo poročilo o svoji dejavnosti v preteklem letu, vključno med drugim z:
 - (a) opisom ukrepov, sprejetih za izvajanje določb te uredbe;
 - (b) sklicevanjem na postopke, ki so se uporabili za poravnavo posameznih pritožb;
 - (c) povzetkom pravil o dostopnosti za invalide in osebe z omejeno mobilnostjo, ki veljajo v tej državi članici;
 - (d) zbranimi podatki o pritožbah;
 - (e) podrobnostmi o uveljavljenih kaznih;
 - (f) drugimi pomembnimi vprašanji za boljše izvajanje te uredbe.
2. Da lahko pripravijo osnutek takšnega poročila, izvršni organi hranijo statistične podatke o posameznih pritožbah glede na zadevo in zadevne družbe. Takšni podatki so na zahtevo Komisiji ali nacionalnim preiskovalnim organom na voljo do tri leta od datuma incidenta.

Člen 28

Sodelovanje med izvršnimi organi

Nacionalni izvršni organi, imenovani v skladu s členom 26(1), si izmenjujejo informacije o svojem delu, načelih odločanja in praksah za dosledno varstvo potnikov po vsej Skupnosti. Pri teh nalogah jih podpira Komisija.

Člen 29

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo njihovo izvajanje. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh določbah obvestijo Komisijo in ji nemudoma sporočijo kakršne koli naknadne spremembe, ki vplivajo nanje.

Poglavje VI Končne določbe

Člen 30

Poročilo

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje tri leta po začetku veljavnosti te uredbe predloži poročilo o njenem izvajanju in njenih učinkih. Poročilu se po potrebi priložijo zakonodajni predlogi o podrobnejšem nadaljnjem izvajanju določb te uredbe ali o njeni spremembi.

Člen 31

Sprememba Uredbe (ES) št. 2006/2004

Prilogi k Uredbi (ES) št. 2006/2004 se doda naslednja točka [19]:

„19. Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne [...] o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov²¹“.

Člen 32

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporabljati se začne [dve leti] po objavi. Členi 6, 7, 25, 26 in 29 se začnejo uporabljati [eno leto] po objavi.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, [...]

Za Evropski parlament
Predsednik
[...]

Za Svet
Predsednik
[...]

²¹ UL C [...], [...], str. [...].

PRILOGA I

Pravica do povračila ali spremembe poti v primeru predhodne rezervacije, ki jo je opravil invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo

1. Pri sklicevanju na to prilogo lahko invalid ali oseba z omejeno mobilnostjo izbira med:

(a) – povračilom celotne vrednosti vozovnice po ceni, po kateri je bila kupljena, v sedmih dneh v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom, bančnim nalogom ali bančnim čekom ali s pisnim soglasjem potnika za neopravljen del ali dele potovanja in za že opravljen del ali dele potovanja, če se pot ne uporablja več za noben namen v zvezi s prvotnim potovalnim načrtom potnika, ter kadar je to primerno,

– povratnim potovanjem do izhodiščne točke odhoda takoj, ko je mogoče; ali

(b) spremembo poti, pod primerljivimi pogoji prevoza, v končni namembni kraj takoj, ko je mogoče; ali

(c) spremembo poti, pod primerljivimi pogoji prevoza, v končni namembni kraj s poznejšim datumom po izbiri potnika glede na razpoložljivost vozovnic.

2. Odstavek 1(a) velja tudi za potnike, katerih potovanja so del paketa, razen pravice do povračila, kadar taka pravica izhaja iz Direktive 90/314/EGS²².

3. Kadar ima naselje, mesto ali regija več pristanišč in dejanski prevoznik ponudi potniku prevoz do drugega pristanišča od tistega, za katero je imel rezervacijo, dejanski prevoznik nosi stroške prevoza potnika od drugega pristanišča do tistega, za katero je imel rezervacijo, ali do drugega bližnjega kraja, o katerem se dogovori s potnikom.

²² UL L 158, 23.6.1999, str. 55.

PRILOGA II

Pomoč v pristaniščih

Pomoč in ureditve, ki so potrebne, da se invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo omogoči:

- da sporočijo svoj prihod v pristanišče in zaprosijo za pomoč,
- premik od vstopne točke do okenca za prijavo potnikov, če ta obstaja, ali do ladje,
- prijava potnikov in prtljage, če je to potrebno,
- nadaljevanje poti od okenca za prijavo potnikov (če obstaja) do ladje skupaj z izpolnitvijo izstopnih, carinskih in varnostnih postopkov,
- vkrcanje na ladjo z zagotavljanjem dvigal, invalidskih vozičkov in druge potrebne pomoči, če je to primerno,
- nadaljevanje poti od vrat ladje do njihovih sedežev/dela,
- shranjevanje in dvig prtljage na ladji,
- nadaljevanje poti od njihovih sedežev do vrat ladje,
- izkrcanje z ladje z zagotavljanjem dvigal, invalidskih vozičkov in druge potrebne pomoči, če je to primerno,
- dvig prtljage (če je to potrebno) skupaj z izpolnitvijo vstopnih in carinskih postopkov,
- nadaljevanje poti od prostora za prtljago ali mesta izkrcanja do označene točke izhoda,
- odhod do toaletnih prostorov, če je to potrebno.

Kadar invalidu ali osebi z omejeno mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, je treba tej osebi na zahtevo omogočiti, da zagotavlja potrebno pomoč v pristanišču ter pri vkrcanju in izkrcanju.

Oskrba vse potrebne opreme za gibanje, vključno z opremo, kot so električni invalidski vozički.

Začasna nadomestitev poškodovane ali izgubljene opreme za gibanje, čeprav ne nujno zamenjava enakega z enakim.

Zemeljska oskrba s priznanimi živalmi vodnicami, kadar je to primerno.

Sporočanje informacij, potrebnih za vkrcanje in izkrcanje, v dostopnih oblikah.

PRILOGA III

Pomoč na ladjah

Prevoz priznanih živali vodnic na ladji v skladu z nacionalnimi predpisi.

Poleg medicinske opreme prevoz največ dveh kosov opreme za gibanje na invalida ali osebo z omejeno mobilnostjo, vključno z električnimi invalidskimi vozički.

Sporočanje bistvenih informacij v zvezi s potjo v dostopnih oblikah.

Prizadevanje, da se na zahtevo po najboljših močeh uredi sedežni red, ki bo omogočal zadovoljitev potreb posameznih invalidov ali oseb z omejeno mobilnostjo, ob upoštevanju varnostnih zahtev in razpoložljivosti.

Po potrebi pomoč pri dostopu do toaletnih prostorov.

Kadar invalidu ali osebi z omejeno mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, si bo ladjarska družba po najboljših močeh prizadevala tej osebi dodeliti sedež poleg invalida ali osebe z omejeno mobilnostjo.

PRILOGA IV

Usposabljanje glede invalidnosti

Usposabljanje glede ozaveščanja o invalidnosti

Usposabljanje osebja, ki dela neposredno s potniki, vključuje:

- ozaveščanje o potrebah potnikov s fizičnimi, senzornimi (sluh in vid), skritimi motnjami ali motnjami pri učenju in o ustreznem odzivu na njihove potrebe, vključno s tem, kako razlikovati med različnimi sposobnostmi posameznikov, katerih mobilnost, orientacija ali komunikacija je morda omejena;
- ovire, s katerimi se srečujejo osebe z omejeno mobilnostjo, vključno z ovirami, povezanimi z odnosom ljudi, okoljskimi/fizičnimi ovirami in organizacijskimi ovirami;
- priznane živali vodnice, vključno z vlogo in potrebami teh živali;
- ravnanje v nepredvidenih dogodkih;
- medosebne spretnosti in komuniciranje z gluhi in naglušnimi osebami, slabovidnimi osebami, osebami z motnjami v govoru ter osebami z motnjami pri učenju;
- splošno ozaveščanje o smernicah Mednarodne pomorske organizacije v zvezi s priporočilom o načrtovanju in delovanju potniških ladij, tako da ustrezajo potrebam starejših in invalidov;
- pazljivo ravnanje z invalidskimi vozički in drugimi pripomočki za mobilnost, da se preprečijo poškodbe (za vse osebe, ki je odgovorno za ravnanje s prtljago).

Usposabljanje za pomoč invalidom

Usposabljanje osebja, ki neposredno pomaga osebam z omejeno mobilnostjo, vključuje:

- kako uporabnikom invalidskih vozičkov pomagati na voziček in z njega;
- spretnosti za zagotavljanje pomoči osebam z omejeno mobilnostjo, ki potujejo s priznano živaljo vodnico, vključno z vlogo in potrebami teh živali;
- tehnike za spremljanje slepih in slabovidnih potnikov ter za ravnanje s priznanimi živalmi vodnicami in njihov prevoz;
- poznavanje vrst opreme, ki lahko pomaga osebam z omejeno mobilnostjo, ter poznavanje dela s takšno opremo;
- uporabo opreme za pomoč pri vkrcavanju in izstopanju, ki se uporablja, ter poznavanje ustreznih postopkov za pomoč pri vkrcavanju in izstopanju, ki varujejo varnost in dostojanstvo oseb z omejeno mobilnostjo;
- zadostno razumevanje potrebe po zanesljivi in strokovni pomoči, tudi ozaveščanje o možnosti, da se nekateri invalidni potniki med potovanjem počutijo ranljivi zaradi svoje odvisnosti od pomoči;
- poznavanje prve pomoči.